

Зокрема, Ангела Меркель особливу увагу приділила питанням реалізації Мінських домовленостей, децентралізації влади та боротьби з корупцією. В ході переговорів також були з'ясовані позиції сторін щодо будівництва газогону "Північний потік-2". Текст: <https://dt.ua/internal/vizit-vzayemnoyi-pidtrimki-292914.html>

69. **Горбенко С. Уходя на фронт, "киборг" Святослав Горбенко написав своїм ученикам: "Надеюсь, у меня еще будет возможность хотя бы случайно встретить вас"** / Сергей Горбенко // Факты и комментарии. — 2018. — 8–14 нояб. (№ 44). — С. 8. Подано інтерв'ю Сергія Горбенка – батька солдата – волонтера АТО Святослава Горбенка, який загинув, захищаючи Донецький аеропорт. Через чотири роки після загибелі сина батько доставив листа за адресою – у харківську школу № 99. Зазначено, що Святослава посмертно нагороджено знаком "За оборону Донецького аеропорту", медалью Патріарха "За жертвовність і любов до України", "Лицарським хрестом добровольця" та волонтерськими нагородами. Текст: <https://www.pressreader.com/ukraine/fakty-i-kommentarii/20181108/>

70. **Завтонов Д. Інженерно-саперний батальйон заступив на чергування в ООС** / Дмитро Завтонов // Нар. армія. — 2018. — 1 листоп. (№ 44). — С. 11. Йдеться про Кам'янець-Подільський окремий інженерно-саперний батальйон, сформований 2014 року, що неодноразово виконував завдання на Сході України і знову заступив на чергування у зоні проведення Операції Об'єднаних сил (ООС). Наголошено, що "... роботи вистачить і після перемоги. Адже артилерійські снаряди, міни різного типу, схованки з боєприпасами та багато інших «сюрпризів» залишилися на багатостраждальній землі Донбасу внаслідок активних бойових дій. Чимало вже знайдено й знешкоджено, чимало ще доведеться знайти". Подано коментарі командира батальйону майора Вадима Татарина. Текст: <http://www.mil.gov.ua/news/2018/11/03/inzhenerno-sapernij-bataljon-zastupiv-na-cherhuvannya-v-oos/>

71. **Завтонов О. Хто керуватиме "Айлендами"?** / Олександр Завтонов // Нар. армія. — 2018. — 1 листоп. (№ 44). — С. 8. *Йдеться про особливості підготовки українських екіпажів для управління американськими патрульними катерами типу "Айленд", переданими США Військово-Морським силам Збройних сил України (ВМС ЗСУ). Зазначено, що екіпажі цих патрульних катерів формувалися з досвідчених та вмотивованих військових моряків. Підготовка екіпажів завершиться у першому півріччі 2019 року, після чого катери будуть направлені в Україну. Наголошено, що патрульні катери типу "Айленд" стануть значним внеском у відновлення бойових можливостей українського флоту.*

Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/index.php/2018/11/02/hto-keruvatyme-ajlendamy/>

72. **Здоровило Т. А Обід із бананами — за розкладом : 50 військових частин перейшли на нову систему харчування** / Тарас Здоровило // Україна молода. — 2018. — 31 жовт. (№ 118). — С. 3. *Зазначено, що Міністр оборони України Степан Полторак підписав Концепцію реформування системи продовольчого забезпечення Збройних сил України до 2020 року. Покращений раціон харчування з'явився у бойових бригадах, зокрема й тих, які боронять нашу країну на Сході України.* Текст: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/3378/2006/127616/>

73. **Зоріна Я. Якість підготовки фахівців Повітряних Сил поліпшують, використовуючи технології віртуальної реальності** / Ярослава Зоріна // Нар. армія. — 2018. — 1 листоп. (№ 44). — С. 9. *Розглянуто діяльність 38-го об'єднаного навчального центру Повітряних Сил Збройних Сил України — одного із наймолодших і високотехнологічних навчальних закладів війська. Вже 16 років тут готують фахівців з технічного обслуговування авіаційної техніки, аеродромно-технічного й радіотехнічного забезпечення польотів авіації, радіотехнічного й зенітного ракетного озброєння, тобто всіх тих, без кого літак не підійметься в небо, ракета не досягне цілі, а техніка простоюватиме в*

ангарі. Наголошено, що лише з 2014 року у навчальному центрі підготовлено 8000 контрактників та майже 5000 строковиків. Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/index.php/2018/11/02/yakist-pidgotovky-fahivtsiv-povitryanyh-syl-polipshuyut-vykorystovuyuchy-tehnologiyi-virtualnoyi-realnosti/>

74. **Казарин П. Павел Казарин "Точку невозврата в разрыве с "русским миром" Украине еще предстоит пройти" / Игорь Тышкевич ; беседу вела Ольга Бесперстова // Факты и комментарии. — 2018. — 1–7 нояб. (№ 43). — С. 4. Відомий журналіст і блогер Павло Казарін поділився своїми думками про те, які "червоні лінії не слід переступати українським політикам", про світоглядне розділення суспільства, ризик втратити державність, а також про ситуацію в анексованому Криму. Він, зокрема, зазначив, що "сьогодні час працює на Україну. З кожним ... днем, місяцем і роком ми віддаляємось від тієї прірви, на краю якої стояли у 2014-му".** Текст: <https://fakty.ua/285325-tochku-nevozvrata-v-razryve-s-russkim-mirom-ukraine-ecshe-predstoit-projti---pavel-kazarin>

75. **Карпюк Г. Держпідприємства Міноборони: легко втратити, але важко знайти / Геннадій Карпюк // Нар. армія. — 2018. — 1 листоп. (№ 44). — С. 15. Висвітлено ситуацію щодо стану державних підприємств Міністерства оборони України (ДП МОУ), які давно потребують докорінної реорганізації, адже значну частину з них можна сміливо визнати неефективними. До сфери управління оборонного відомства належать 109 суб'єктів господарювання. Досліджено питання, як зробити їхню діяльність ефективною. Зазначено, що з одного боку, ДП МОУ є своєрідним рудиментом радянської доби, з яким у нових українських реаліях не завжди знали, що робити. А з другого боку, вони є ресурсом, який легко втратити, але важко знайти. Ці підприємства фактично є колишніми військовими частинами, які стали самостійними юридичними особами та суб'єктами господарської діяльності, котрі оборонному відомству не приносили суттєвих прибутків, або навіть**

накопичували великі борги. Подано матеріали інтерв'ю з першим заступником начальника Головного управління майна та ресурсів Міністерства оборони України полковником Русланом Нетребком. Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/index.php/2018/11/04/derzhpidpryemstva-minoborony-legko-vtratyty-ale-vazhko-znajty/>

76. **Катриченко Т. Анатомія зміни** / Татяна Катриченко // Фокус. — 2018. — № 43 (26 окт.). — С. 13-15. Розглянуто правове трактування поняття "державна зрада", що набуло особливої актуальності у світлі подій, пов'язаних із гібридною агресією Російської Федерації (РФ) на Донбасі та у Криму. Зазначено, що з 2014 року у Генеральній прокуратурі налічується 886 підозрюваних у державній зраді. Більшість з них – військові, правоохоронці та судді, які перейшли на бік РФ у Криму. Четверта частина від загальної кількості підозрюваних – люди, що співпрацюють з РФ, знаходячись на материку. Наголошено, що "якщо мова йде про зраду, то маються на увазі виключно умисні дії – громадянин має усвідомлювати, що його дії або бездіяльність можуть зашкодити національним інтересам". Наведено приклади розгляду окремих судових справ. Проаналізовано особливості українського законодавства (у тому числі статті Кримінального кодексу України), яке "чітко не визначає, кого можна назвати зрадником, а для кого – знайти іншу статтю". Текст: <https://focus.ua/politics/410724-anatomiya-izmeny.html>

77. **Квасневський А. Екс-президент Польщі Александер Квасневський: "Путін не зможе довго грати вище свого потенціалу. Це як у покері"** / Александер Квасневський ; бесіду вів Юрій Бахневич // Уряд. кур'єр. — 2018. — 2 листоп. (№ 206). — С. 3. Подано матеріали бесіди з екс-президентом Польщі Александером Квасневським у кулуарах безпекового форуму у Варшаві про шляхи вирішення конфлікту в Азовському морі, можливості зміни агресивної політики Росії, а також проблеми українсько-польських відносин. Наголошено на необхідності

діалогу між двома країнами на найвищому рівні – президентів та прем'єр-міністрів, а болючі історичні питання повинні досліджувати та обговорювати історики. *Александр Квасневський* наголосив, що "польський інтерес абсолютно полягає в тому, щоб допомагати Україні увійти у структури НАТО та ЄС", оскільки це також важливо для безпеки та економічних інтересів самої Польщі. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/eks-prezident-polshi-aleksander-vasnyevskij-putin/>

78. **Кирпа І. "Екстремісти" приснились ... : окупаційна влада хоче націоналізувати майно Меджлісу кримськотатарського народу /** *Ірина Кирпа // Україна молода. — 2018. — 31 жовт. (№ 118). — С. 2. Йдеться про плани Кремля передати майно Меджлісу кримськотатарського народу підконтрольному Росії Духовному управлінню мусульман Криму (ДУМК). Як заявив "глава" російського уряду Криму Сергій Аксьонов, така ініціатива прозвучала на Курултаї (національному з'їзді) мусульман Криму, скликаному російським ДУМК 27 жовтня 2018 року. Сергій Аксьонов заявив, що для нього Меджліс — ворожа організація, яка бажає зла Республіці Крим, тому й заходи будуть відповідні. Чинник пообіцяв оприлюднити перелік об'єктів власності Меджлісу, що потрапляють під націоналізацію, а також план дій окупантів щодо благодійного Фонду "Крим".* Текст: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/3378/2006/127620/>

79. **Кінзерська Ю. Київ і Берлін засуджують фейкові вибори на окупованих територіях /** *Юлія Кінзерська // Голос України. — 2018. — 2 листоп. (№ 207). — Електрон. ресурс. Йдеться про візит Федерального канцлера Німеччини Ангели Меркель до України, під час якого вона зустрілася з Президентом України Петром Порошенком, Прем'єр-міністром Володимиром Гройсманом та Головою Верховної Ради України (ВР України) Андрієм Парубієм. У ході переговорів Ангели Меркель з Андрієм Парубієм йшлося про всебічну підтримку України Німеччиною та*

були обговорені проблеми, пов'язані з газогоном "Північний потік". Ключовими темами перемовин Федерального канцлера Німеччини з Президентом України були припинення російської агресії, ситуація на Донбасі та в Криму, у тому числі у сфері прав людин. Петро Порошенко підтвердив відданість України Мінським домовленостям та зазначив, що санкції проти Росії – це не інструмент тиску, а мотивація до переговорів та забезпечення виведення російських військ з України. Обговорено також ситуацію в Азовському морі та наміри сепаратистів провести місцеві вибори на тимчасово не підконтрольній Україні території Донбасу. За підсумками переговорів Ангела Меркель підтвердила, що "ФРН – один із найтісніших партнерів України", та запевнила, що Німеччина виступає за територіальну цілісність та самовизначене майбутнє України. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/309548>

80. **Клімкін П. Міністр закордонних справ Павло Клімкін: Росія свідомо піднімає ставки і провокує в Азовському морі** / Павло Клімкін ; бесіду вів Юрій Банахевич // Уряд. кур'єр. — 2018. — 31 жовт. (№ 204). — С. 3. Подано матеріали бесіди з міністром закордонних справ України Павлом Клімкіним про результати участі у Варшавському безпековому форумі, ситуацію в Азовському регіоні й проблему звільнення українських політв'язнів у Росії. Павло Клімкін прокоментував підсумки переговорів з главою Міністерства закордонних справ Угорщини Петером Сіярто, в ході яких було обговорено низку важливих питань двостороннього співробітництва: зміна назви уповноваженого уряду Угорщини по Закарпаттю, імплементація закону про освіту, позиція Угорщини щодо членства України в НАТО тощо. Відповідаючи на запитання щодо ситуації в Азовському морі, міністр наголосив, що те, що робить Росія, – свідомо провокація з метою зробити Азов джерелом нестабільності і знаряддям тиску на Україну. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/ministr-zakordonnih-sprav-pavlo-klimkin-rosiya-svi/>

81. **Корба Г. Українська армія розбігається: чому і як це зупинити** / Галина Корба // Полтав. думка. — 2018. — 18 жовт. (№ 42). — С. 4. *Йдеться про те, що недотримання умов контракту, свавілля командирів та навіть побої і побори – на що тільки не скаржаться контрактники, які звільняються з українського війська. Зазначено, що за останні два роки кількість тих, хто йде з армії, зросла в десять разів. Для обороноздатності країни це може стати катастрофою. Чому збройні сили втрачають людей та як виправити ситуацію йдеться у "BBC News Україна" (україномовне відділення Британської Телерадіомовної Корпорації).*

82. **Лейка Г. Чи може країна вступити до НАТО, маючи на своїх теренах збройний конфлікт?** / Гнат Лейка // Нар. армія. — 2018. — 1 листоп. (№ 44). — С. 16. *На основі Північноатлантичного договору – єдиного документу, що визначає умови вступу держави до НАТО – досліджено питання про можливість вступу до Альянсу країни, в якій відбувається збройний конфлікт. Наведено коментарі українських фахівців, представлені у книзі "НАТО: український вибір". На їх переконання питання наявності анексованої території та військового конфлікту в контексті вступу України в НАТО не має юридичних обмежень та є суто політичним.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5576-%2801-11-2018%29.pdf>

83. **Магда Е. Гибридный тормоз** / Евгений Магда // Корреспондент. - 2018. - № 19. — С. 12. *Про загострення українсько-угорських відносин, їх причини та можливі шляхи вирішення конфліктів.* Текст: <https://blogs.korrespondent.net/blog/politics/4021024/>

84. **Мир и спасение экономики – в объединении всех политических сил** // Харьков. изв. — 2018. — 25 окт. (№ 123). — С. 3. *Подано тези виступу народного депутата України, лідера партії "За життя" Вадима Рабіновича в ефірі телеканалу "Інтер" стосовно*

необхідності об'єднання всіх політичних сил держави заради встановлення миру й порятунку України.

85. Петр Порошенко: "Международная изоляция России продолжается" // Факты и комментарии. — 2018. — 1 – 7 нояб. (№ 43). — С. 2. Подано коментарі Президента України Петра Порошенка щодо результатів відкритого засідання Ради Безпеки ООН, на якому було оприлюднено заклик до Кремля відмовитися від проведення виборів на окупованій території Донбасу. Президент наголосив, що результати засідання "з українського питання" продемонстрували потужну підтримку територіальної цілісності та суверенитету України. Зазначено, що засідання Ради безпеки ООН відбулось за ініціативи України й за підтримки країн Євросоюзу.

86. Писана Н. Годинники Києва та Анкари йдуть точно : офіційний візит Президента Петра Порошенка до Туреччини був насиченим і напрочуд результативним / Наталя Писана // Уряд. кур'єр. — 2018. — 6 листоп. (№ 208). — С. 2. Надано інформацію про візит Президента України Петра Порошенка до Туреччини. Під час зустрічі з Президентом Турецької республіки Реджепом Таїпом Ердоганом обговорено та вирішено низку питань двосторонньої співпраці, зокрема, про спільне формування коаліції на підтримку суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України, військово-технічну співпрацю, створення зони вільної торгівлі тощо. Під час спільної прес-конференції Реджеп Таїп Ердоган заявив, що Туреччина ніколи не визнає незаконної анексії Криму, а агресію проти Української держави завжди вважатиме брутальним порушенням міжнародного права. Президент України подякував Президенту Турецької республіки за підтримку, зокрема в питанні звільнення українських громадян, незаконно ув'язнених в Російській Федерації (РФ). Петро Порошенко також взяв участь у церемонії відкриття Консульства України в Анталії та у відкритті пам'ятного знака на будівлі першої української амбасади, яка

представляла Україну в Османській імперії у 1918–1922 рр., а також відвідав Стамбульський університет, де зустрівся зі студентами й викладачами відділення української мови та літератури. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/godinniki-kiyeva-ta-ankari-jdut-tochno/>

87. Покальчук О. Кому потрібний інформаційний захист : чи надто вже потрібні українському суспільству різноманітні стратегії та тактики інформаційної безпеки? / Олег Покальчук // Дзеркало тижня. – 2018. – 3 листоп. (№ 41). — С. 13. Мова йде про ефективність інформаційної політики держави у сфері інформаційної безпеки напередодні виборів. Текст: <https://dt.ua/SOCIUM/komu-potribniy-informaciyniy-zahist-292873.html>

88. Президент закликав європейських лідерів засудити фейкові вибори // Голос України. — 2018. — 9 листоп. (№ 212). — Електрон. ресурс. Подано тези виступу Президента України Петра Порошенка на саміті Європейської народної партії у Фінляндії, де він 7-8 листопада перебував з робочим візитом. Президент України наголосив на важливості збереження та посилення санкційного режиму проти Російської Федерації (РФ) та закликав рішуче засудити фейкові вибори 11 листопада на непідконтрольній Україні території Донбасу. Головними темами виступу Петра Порошенка стали також напружена ситуація на Донбасі, триваюча мілітаризація і порушення прав людини в окупованому Росією Криму, а також нагнітання напруження в акваторії Азовського моря та Керченської протоки. Під час візиту відбулася зустріч Президента України з Предстоятелем Фінляндської православної церкви Його Високопреосвященством Архієпископом Левом, під час якої було обговорено практичну підготовку до отримання українською православною церквою Томосу. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/309830>

89. Соколова Я. Дворазовий срібний медаліст "Ігор нескорених" Юрій Дмитренко: "Ми змусили австралійських

волонтерів прибрати вітання "Zdrastvyite", розміщене під українським прапором, і вивісити правильне – Slava Ukraini" / Яна Соколова // Факты и комментарии. — 2018. — 8–14 нояб. (№ 44). — С. 7. Подано матеріали розмови з ветераном АТО – учасником бойових дій на Сході України, призером "Ігор нескорених", 24-річним полтавчанином Юрієм Дмитренком, який почав тренуватися вже через півтора місяця після ампутації ноги, яку втратив на війні. Наголошено, що на "Іграх нескорених", що відбулись у жовтні в Сідней (Австралія), український спортсмен-ветеран здобув срібну медаль за штовхання ядра і метання диску. Текст: <https://www.pressreader.com/ukraine/fakty-i-kommentarii/20181108/>

90. **Стратегия победы Украины // Вечер. вести. — 2018. — 5–11 нояб. (№ 44). — С. 1-2. Йдеться про Національний форум "Нова стратегія миру і безпеки", проведений в Києві за ініціативи лідера Всеукраїнського об'єднання (ВО) "Батьківщина" Юлії Тимошенко. Лідер ВО "Батьківщина" презентувала стратегію перемоги у війні та реінтеграції окупованих територій, а також концепцію зовнішньої безпеки України. У своєму виступі Юлія Тимошенко повідомила про початок формування так званого "воєнного кабінету", який буде займатися розвитком стратегії миру для України.**

91. **Туреччина ніколи не визнає анексію Криму // Голос України. — 2018. — 6 листоп. (№ 209). — Електрон. ресурс. Надано інформацію про візит Президента України Петра Порошенка до Туреччини. Під час спільної прес-конференції з Президентом України Президент Турецької Республіки Реджеп Тайп Ердоган заявив, що Туреччина ніколи не визнає анексії Криму і продовжуватиме охороняти права і інтереси кримських татар. Президент України подякував Ердогану за тверду, чітку і послідовну позицію щодо незаконної анексії Криму з боку Російської Федерації (РФ), засудження агресії на Сході України та "повзучої агресії" Росії на Азовському морі. Президенти**

України і Туреччини обговорили також ситуацію щодо звільнення українських політв'язнів, яких утримують в РФ. В межах візиту відбулася зустріч Петра Порошенка зі Вселенським Патріархом Варфоломієм, під час якої була підписана Угода "Про співробітництво та взаємодію між Україною та Вселенським Константинопольським Патріархатом". Зазначено, що це Угода про співпрацю у створенні незалежної православної Церкви в Україні: Вселенський Патріарх надає Томос, визнаючи незалежність української Церкви, і вручає його обраному на Соборі Предстоятелю. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/309671>

92. **Тышкевич И.** "Как только в Беларуси пророссийские партии и движения развивались до определенного уровня влияния, они тут же полностью уничтожались" / Игорь Тышкевич ; беседу вел Анатолий Гавриш // Факты и комментарии. — 2018. — 1–7 нояб. (№ 43). — С. 6. Відомий білоруський політолог, експерт Українського інституту майбутнього Ігор Тишкевич в інтерв'ю розповів про способи боротьби офіційного Мінська з "братерською любов'ю" північного сусіда. Він, зокрема, акцентував увагу на загрозах територіальній цілісності та незалежності Білорусі; можливості об'єднання Білорусі з Росією; про національні рухи, а також про те, що "Росія сьогодні намагається знайти контакти з опозиційними політичними силами, у тому числі, національної спрямованості". Наведено коментар з виступу Президента України Петра Порошенка під час візиту до Білорусі, де він заявив, що "ми не хочемо, щоб Росія використовувала Білорусь для того, щоб зайти нам [Україні] у фланг". Текст: <https://www.pressreader.com/ukraine/fakty-i-kommentarii/20181101/>

93. **У Раді безпеки ООН закликали відмовитися від псевдовиборів на окупованому Донбасі** // Голос України. — 2018. — 1 листоп. (№ 206). — Електрон. ресурс. Надано інформацію про відкрите засідання Ради безпеки ООН, присвячене обговоренню ситуації на Донбасі. Перед початком засідання представники восьми європейських країн

зачитали спільну заяву, в якій, зокрема, засудили намір сепаратистів провести 11 листопада на непідконтрольних територіях Донбасу місцеві вибори. В заяві також міститься вимога до Росії припинити "фінансову та військову підтримку сепаратистів і вивести свої збройні сили та озброєння з території України". З вимогою скасувати фейкові вибори під час засідання Ради безпеки виступив заступник Постпреда США посол Джонатан Коен, який наголосив, що вибори на цих територіях треба проводити за українським законодавством і за стандартами ОБСЄ. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/309447>

94. **Україна дістала в ООН потужну підтримку свого суверенітету** // Нар. армія. — 2018. — 1 листоп. (№ 44). — С. 2. *Наведено результати засідання Ради Безпеки ООН з українського питання, що відбулось за ініціативи України й за підтримки країн Євросоюзу. Наведено коментарі Президента України Петра Порошенка, оприлюднені на сторінці у Фейсбук, в яких наголошено, що результати засідання продемонстрували потужну підтримку територіальної цілісності та суверенітету України. Президент зазначив, що Кремль має припинити агресію на Донбасі, відмовитись від постачання російської зброї й техніки на окуповану територію, припинити обструкцію Мінських домовленостей, деокупувати Крим і відмовитися від проведення фейкових виборів на окупованих територіях. Висвітлено позицію окремих країн – учасниць засідання Ради Безпеки ООН: Німеччини, Франції, Великої Британії, Польщі та США.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5576-%2801-11-2018%29.pdf>

95. **Чікалін В. Донедавна ми лише мріяли про таку техніку ...** / Володимир Чікалін // Нар. армія. — 2018. — 1 листоп. (№ 44). — С. 14. *Йдеться про науково-практичну конференцію з обговорення перспектив розвитку оборонно-військової техніки, яку організував і провів Центральний науково-дослідний інститут озброєнь та військової техніки Збройних сил України (ЗСУ). Зазначено, що на цьогорічній XV*

Міжнародній спеціалізованій виставці "Зброя та безпека – 2018" були представлені новітні зразки техніки та озброєння, якими оснащено Сухопутні війська ЗСУ. Як зазначено у виступах учасників заходу "... донедавна ми лише мріяли про таку техніку. Але маємо й надалі просуватись уперед на шляху подальшого її розвитку". Мова йде також про нові вимоги щодо захисту від нової зброї, та зокрема, розробку й впровадження роботизованих систем. Текст:

<http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5576-%2801-11-2018%29.pdf>

96. **Шульман О. Вогонь і маневр – головний постулат "Богів війни"** / Олександр Шульман, Іван Ступак // Нар. армія. — 2018. — 1 листоп. (№ 44). — С. 1, 12-13. *Йдеться про змагання підрозділів ракетних військ і артилерії Збройних сил України (ЗСУ), у ході яких визначився кращий артилерійський підрозділ українського війська. Наведено розповідь про перебіг конкурсу та його особливості заступника голови організаційного комітету змагань на кращу мінометну, самохідну, причіпну, реактивну, протитанкову артилерійську батарею ЗСУ полковника Олександра Сонніка.* Текст:

<http://www.na.mil.gov.ua/index.php/2018/11/03/vogon-i-manevr-golovnyj-postulat-bogiv-vijny/>

Захист цивільного населення під час збройного конфлікту

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

97. **Антонюк В. П. Соціальна справедливість оплати праці внутрішньо переміщених осіб** / В. П. Антонюк, Л. В. Щетініна, С. Г. Рудакова // Бізнес Інформ. – 2018. – № 7. — С. 161-165. *Приділено увагу питанням досягнення соціальної справедливості. Соціальна справедливість є суспільним феноменом. Цілком природно, що несправедливість призводить до конфліктів, небажання підкорюватися інституційним приписам, корупційним проявам, загальним песимістичним настроям, зниженню трудової мотивації тощо. Щодо ВПО у сфері*

оплати праці, слід розглядати такі орієнтири: надання їм заробітку, який наближається до його розміру до переміщення, або відповідає середньому на території перебування, або дозволяє зберегти якість життя до переміщення за умови оплати оренди (купівлі) житла. Текст: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-7_0-pages-161_165.pdf

98. **Безпека жителів Донецької та Луганської областей: ситуація, фактори особливості** : щоріч. соціол. моніторинг / Харків. ін-т соц. дослідж., ОБСЄ ; [авт. Д. О. Кобзін]. — Харків : ХІСД, 2017. — 51 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : А790600.** Подано результати щорічного моніторингового дослідження, в яких проаналізовано ситуацію з безпекою місцевих громад Донецької та Луганської областей в умовах збройного конфлікту на Сході України. Розглянуто питання довіри до державних інститутів, надано оцінку їх роботи, висвітлено складові відчуття безпеки та їх динаміку, повсякденні проблеми жителів, які впливають на них, а також готовність самого населення брати участь у забезпеченні правопорядку в своєму населеному пункті. Текст: <http://khisr.kharkov.ua/files/docs/1512630158.pdf>

99. **Гада О. Б. Нормативно-правове забезпечення державного управління системою підготовки фахівців сфери цивільного захисту в Республіці Польща** / О. Б. Гада // Інвестиції: практика та досвід. – 2018. – № 18. — С. 124-126. Проаналізовано нормативно-правову базу у сфері підготовки фахівців служби цивільного захисту. Наведено приклади реалізації стандартів навчання та механізму підготовки фахівців служби цивільного захисту. Висвітлено діяльність Міністерства внутрішніх справ Республіки Польща як центрального органа виконавчої влади, який відповідає за реалізацію державної політики у сфері підготовки фахівців у сфері цивільного захисту. Розглянуто складові, організацію та функціонування систем підготовки фахівців у сфері цивільного захисту Республіки Польща, які можна перейняти для організації системи

підготовки фахівців служби цивільного захисту для України. Текст:
<http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6309&i=22>

100. **Голова Н. Напрями, форми, методи оптимізації соціальної роботи з учасниками АТО і членами їх родин** / Наталія Голова // Молодь і ринок. – 2018. – № 9. — С. 71-76. *Проаналізовано поняття АТО як понятійну категорію, зокрема визначено термін "терор", "терорист" як похідні поняття. Визначено напрями, форми, методи соціальної роботи з учасниками АТО та членами їх сімей. У контексті нових викликів, що постали перед країною, запропоновано етапи соціально-психологічного супроводу. В ході здійснення соціальної роботи з учасниками АТО та членами їх сімей запропоновано індивідуальні, групові форми роботи. Рекомендовано інформаційно-роз'яснювальні бесіди у телефонному режимі, телефони довіри, а також тренінгову та корекційну роботу з такою категорією осіб.* Текст:
http://mr.dspu.edu.ua/publications/2018/9_164_2018.pdf#page=72

101. **Гоць А. А. Міжнародна трудова міграція українців в умовах воєнного конфлікту на Сході країни** / А. А. Гоць // Грані : наук.-теорет. альм. / Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара, Центр соц.-політ. дослідж. – 2018. – Том 21, № 3. – Дніпро, 2018. – С. 6-11. – **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14957-21/3.** *Проаналізовано міграційні процеси в Україні, акцентовано увагу на зовнішній трудовій міграції за умов воєнного конфлікту на Сході України. Встановлено, що міграція населення є так званим «лакмусовим папером», що відображає проблеми в країні, є своєрідною реакцією на зміни у політичній та соціально-економічній сферах суспільства. Найбільше піддаються міграційним переміщенням особи, що мешкають у прикордонних регіонах Західної та Східної України. Виявлено, що дещо змінилися причини переміщень: якщо в 1990-і роки причиною було тотальне безробіття та занепад країни, то сьогодні мігрантів манить кращий добробут інших держав, більш високі зарплати у порівнянні з Україною. Питання міграції для України актуалізувалось в*

останні роки у зв'язку з воєнним конфліктом на Донбасі, тому причинами трудової міграції жителів Сходу є, перш за все, втрата житла або збереження життя родини, а також заробіток через втрату місць роботи у зв'язку з воєнними діями. Загалом українці найбільш часто обирають для виїзду такі країни, як Росія, Польща, Італія, Чехія, Іспанія. Як суспільне явище трудова міграція має позитивні і негативні сторони, а його масштаби зумовлюють необхідність державного регулювання міграційними процесами. Тобто, показано що міграція на сьогодні має довгостроковий характер, заробітчани роблять все можливе, щоб не повертатися на батьківщину, особливо в умовах воєнного часу. Текст:

<https://grani.org.ua/index.php/journal/issue/view/143/March>

102. **Дні українського кіно на Донбасі** // Укр. культура. – 2017. – № 2 (1052). — С. 4-6. *Йдеться про те, що 24-28 квітня 2017 року на Донеччині за підтримки Держкіно відбувся культурологічний проект "Дні українського кіно на Донбасі", мета якого – ознайомлення жителів Донецької і Луганської областей із взірцями сучасного та класичного національного кіномистецтва. Кінопокази, розраховані на різні вікові категорії, проводитимуться на постійній основі в різних містах Донбасу, включно з населеними пунктами прифронтової зони. Крім демонстрації фільмів, на глядачів чекають зустрічі з популярними українськими кінематографістами, майстер-класи відомих акторів і режисерів, творчі дискусії, лекції про історію кінематографа та інші культурологічні заходи.*

103. **Зейтуллаєва Е. Державна політика інтеграції внутрішньо переміщених осіб у регіональні спільноти в контексті підтримки регіонів та громад** / Ельвіра Зейтуллаєва // Держ. упр. та місц. самоврядування: зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. – Дніпро, 2018. – Вип. 1(36). – С. 75-84. – **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп17051-1(36)** *Визначено поняття "режим інтеграції вимушених переселенців". Досліджено*

критерії для класифікації регіонального режиму інтеграції внутрішньо переміщених осіб. Розглянуто досвід реалізації програм інтеграції внутрішньо переміщених осіб у деяких регіонах України.

104. Костенко В. О. Концептуальні засади інституційного розвитку системи цивільного захисту України / В. О. Костенко // Держава та регіони. Серія: Держ. упр. – 2018. – № 2. — С. 120-124.
Висвітлено напрями інституційного розвитку Єдиної державної системи цивільного захисту України на сучасному етапі реформування сектору безпеки й оборони з урахуванням реальних та потенційних загроз.

105. Курило В. С. Соціалізація особистості в умовах гібридної війни на сході України / В. С. Курило, С. В. Савченко, О. Л. Караман ; М-во освіти і науки України, НАПН України, ДЗ "Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка", Н.-д. центр з проблем соц. педагогіки і соц. роботи НАПН України (на базі ДЗ "ЛНУ ім. Т. Шевченка"). — Старобільськ : ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2018. — 239 с. — Шифр зберігання в Бібліотеці : А790548.
Представлено наукове рішення проблеми соціалізації особистості в умовах гібридної війни на Сході України. Розкрито сутність гібридної війни як соціального феномену новітньої історії України; науково обґрунтовано сутність та механізми процесу соціалізації особистості в умовах гібридної війни на Донбасі. Уточнено категоріальний апарат теорії соціалізації шляхом уведення в науковий обіг нового поняття – "абераційна соціалізація" – та визначення соціальних й індивідуально-психологічних чинників цього явища. Визначено особливості соціалізації дітей і молоді Сходу України в умовах гібридної війни на Донбасі. Наведено результати дослідження тенеми соціальних норм і ціннісних орієнтацій молоді Донбасу в умовах гібридної війни.

106. Кучинська А. Допомога кваліфікованих психологів є надзвичайно важливою в екстремальних ситуаціях / Анастасія Кучинська // Надзвич. ситуація+. – 2018. – № 9. — С. 54-56. Розглянуто

психологічні проблеми населення, спричинені бойовими діями на Сході України.

107. **Лінік Є. Захист права власності внутрішньо переміщених осіб** / Є. Лінік, І. Булик // Вісн. пенітенц. асоціації України. – 2018. – № 1. — С. 47-54. *Досліджено проблему забезпечення й захисту права власності внутрішньо переміщених осіб в умовах воєнного конфлікту та проведення антитерористичної операції на Сході України та внаслідок анексії АР Крим і міста Севастополя.* Текст: <https://visnykpau.com/index.php/journal/article/view/124/81>

108. **Назарчук В. Ухилення від проходження служби цивільного захисту в складі злочину, передбаченого ст. 336-1 КК України** / Віктор Назарчук // Підприємництво, госп-во і право. – 2018. – № 3. — С. 129-133. *Мета статті – встановлення змісту ознаки «ухилення від проходження служби цивільного захисту» в складі злочину, передбаченого 336–1 КК України. Розглянуто нормативно-правові акти, що регулюють проходження служби цивільного захисту, встановлено зміст терміна «ухилення» та сформульовано власну позицію автора з визначенням типових властивостей ухилення від проходження служби цивільного захисту як явища.* Текст: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/3/25.pdf>

109. **Теремецький В. І. Проблеми відновлення житлових прав дітей, втративших своє житло у зоні проведення АТО** / В. І. Теремецький // Вісн. Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Право : зб. наук. пр. — Маріуполь, 2017. — Вип. 13. — С. 8-13. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп17596-13.** *Висвітлено питання відновлення житлових прав дітей, які втратили повністю або частково житло у зоні проведення АТО. Запропоновано авторське визначення повного або часткового руйнування житла, яке знаходиться у зоні проведення АТО. Наголошено, що таке житло може визнаватися непридатним для проживання у разі, якщо воно не відповідає технічним, санітарним стандартам, внаслідок руйнування*

даху, стін і загрожує обвалом тощо. Вказано, що у разі повного руйнування житла встановлюється факт припинення існування житла як цивільно-правової речі. Текст: http://visnyk-pravo.mdu.in.ua/uk/visnik_mdu_2017_13.pdf

110. **Томак М. Процес. Сенцов. Більше ніж кіно** / Марія Томак // Укр. культура. – 2017. – № 1 (1051). — С. 12-16. Викладено враження від перегляду документальної стрічки "Процес. Російська держава проти Олега Сенцова" режисера Аскольда Курова. Текст: <http://docudays.ua/2017/news/kino/trial-sencov-2017/>

Статті з періодичних видань

111. **Валерій Писаренко: Решать проблему с невыплатой пенсий переселенцам нужно немедленно** // Харьков. изв. — 2018. — 25 окт. (№ 123). — С. 3. Подано матеріали особистого прийому громадян народним депутатом України, головою міжфракційного парламентського об'єднання "За Харків! За Слобожанщину" Валерієм Писаренком, на якому йшлося про випадки невиплати пенсій переселенцям. На думку депутата, пенсійна заборгованість пов'язана із відсутністю відповідного алгоритму виплати пенсій за попередні періоди, який має бути розроблений урядом. В. Писаренко направив депутатський запит до Прем'єр-міністра України із вимогою розробити порядок й забезпечити погашення пенсійної заборгованості переселенцям у повному обсязі. Текст: <http://izvestia.kharkov.ua/on-line/20/1280810.html>

112. **Гавриленко А. Александр Гавриленко: "После ранения большой осколок достали, а два маленьких со мной так и живут ..."** / Александр Гавриленко ; беседу вела Таисия Бахарева // Факты и комментарии. — 2018. — 1–7 нояб. (№ 43). — С. 5. Подано матеріали бесіди з 30-річним Олександром Гавриленком з Чернігова, старшим сержантом роти поліції особливого призначення, який завоював для України золоту медаль на "Іграх нескорених", що відбулись у Сідней (Австралія). Переможець розповів про свою участь в АТО, важке

поранення, повернення до мирного життя, підготовку та участь в "Іграх нескорених". Текст: <https://fakty.ua/285346-posle-raneniya-dva-malenkih-oskolka-so-mnoj-tak-i-zhivut---zolotoj-prizer-igr-nepokorenyh>

113. **Гвоздецкий А. Социальная оставляющая** / Анатолий Гвоздецкий // Юрид. практика. — 2018. — 6 нояб. (№ 45). — С. 33. *Зазначено, що відсутність довідки про взяття на облік позивача як особи, яка переміщається з тимчасово окупованої території або району АТО, не може бути підставою для відмови в здійсненні страхових виплат. Також відзначено, що реалізація особою права, пов'язаного з отриманням бюджетних коштів на підставі спеціальних та чинних на момент виникнення спірних правовідносин нормативно-правових актів національного законодавства, не може ставитися у залежність від бюджетних асигнувань.*

114. **Голуб А. Куди вказує роза вітрів : як сприймають НАТО в країнах колишнього соцтабору** / Андрій Голуб // Укр. тиждень. — 2018. — № 39 (28 верес. – 4 жовт.). — С. 16-17. *Наведено результати соціологічного дослідження про ставлення до НАТО серед населення країн, які раніше належали до соцтабору, проведеного американським дослідницьким центром Інституту Геллапа. Дослідники Інституту Геллапа в опитуванні щодо України зробили висновок: "У 2014 році, після того як Альянс запровадив санкції проти Росії через анексію Криму, серед українців уперше почав переважати образ НАТО як захисту (36 %), а не як загрози (20 %). Однак у 2016-му відсоток респондентів, які вбачають у ньому загрозу, зріс до 35 %, оскільки українське населення втомилося від воєнного конфлікту, а також від поганого стану економіки та зростання рівня злочинності".* Текст: <https://tyzhden.ua/World/220320>

115. **Капсамун І. Зала пам'яті** / Іван Капсамун // День. — 2018. — 31 жовт. (№ 196). — С. 5. *Подано інформацію про те що, 30 жовтня цього року в церемоніалі вшанування українських полеглих військовослужбовців взяв участь міністр оборони України Степан*

Полторак. Зазначено, що зала пам'яті захисників України створена на вшанування пам'яті військовослужбовців Збройних сил України, які загинули за свободу, незалежність і територіальну цілісність України, світовий мир та порядок.

116. Климченко К. "Ігри нескорених": Національна збірна повернулася додому з 20 нагородами / Катерина Климченко // Нар. армія. — 2018. — 1 листоп. (№ 44). — С. 3. *Йдеться про повернення національної команди з міжнародних спортивних змагань "Ігри нескорених", що відбулись з 20 по 27 жовтня 2018 року в Австралійському Сіднеї. Українська команда у складі 15 ветеранів і військовослужбовців, що зазнали поранень під час бойових дій на Донбасі, здобула 22 медалі. Подано тези виступу Президента України Петра Порошенка під час зустрічі з учасниками національної збірної.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5576-%2801-11-2018%29.pdf>

117. Кличко В. Віталій Кличко: "Київ першим в Україні системно внедряет "умные" технологии" / Віталій Кличко ; беседу вел Аркадій Калюжный // Факты и комментарии. — 2018. — 8 – 14 нояб. (№ 44). — С. 12. *Міський голова Києва Віталій Кличко в інтерв'ю розповів про те, як пройшов Kyiv Smart City Forum 2018, які смарт-проекти вже реалізовані у столиці, а також про перспективи будівництва нових станцій метро. Мер Києва також акцентував увагу на підтримці адміністрацією Києва ветеранів АТО, зауваживши, що всі воїни, яких у столиці більше ніж 26 тисяч, отримали від 5 до 25 тисяч гривень матеріальної допомоги.* Текст: <https://fakty.ua/286068-kiev-pervym-v-ukraine-sistemno-vnedryaet-umnye-tehnologii---vitalij-klichko>

118. Коваль Л. Рік у рік Україна має ставати сильнішою : креативність та інновації зроблять країну передовою / Любомира Коваль // Уряд. кур'єр. — 2018. — 8 листоп. (№ 210). — С. 1-2. *Надано інформацію про засідання Кабінету Міністрів України (КМ України), під час якого Прем'єр-міністр Володимир Гройсман запропонував*

реформувати Державну службу у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, посилити її та активно ухвалювати рішення, які дадуть змогу організувати потрібний соціальний захист цієї категорії громадян. Міністр культури Євген Нищук доповів про розвиток української культури протягом 2018 р. та зазначив, що активно розвивається українська мистецька освіта, створюються мистецькі школи, запрацювала Академія культурного лідера, почалося відродження вітчизняного кінематографу. Уряд схвалив перелік книжкової продукції до закупівлі для поповнення фондів публічних бібліотек, який підготували консолідовано фахівці з читачами та експертами. Міністр юстиції Павло Петренко проінформував про реалізацію Закону України "Про електронні довірчі послуги", який є логічним продовженням стратегічного курсу уряду на впровадження електронного урядування й справжнього онлайн-сервісу. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/rik-u-rik-ukrayina-maye-stavati-silnishoyu/>

119. **Ковальський В. Танго, народжене в АТО ...** / Валентин Ковальський // Вечір. Київ. — 2018. — 4 жовт. (№ 40). — С. 12. *Йдеться про Олексія Гаврися – військовослужбовця, учасника антитерористичної операції на Сході України, який, повернувшись із зони бойових дій, в Києві відкрив школу аргентинського танго, де можуть безкоштовно навчатися колишні воїни АТО.*

120. **Кравченко Т. Кадрові дії ОМС: працівниця вступила на військову службу** / Т. Кравченко // Місц. самоврядування. — 2018. — № 5 (трав.). — С. 57-62. *Висвітлено питання додержання законодавства про працю щодо працівників, прийнятих на військову службу в особливий період. Йдеться, зокрема, про те, як правильно вчинити кадровій службі, якщо працівниця органу місцевого самоврядування вирішила проходити військову службу в Збройних Силах України за контрактом, та оформити необхідні документи.* Текст:

<https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2018/may/issue-5/article-36543.html>

121. **Кругленя О.** **”Ці медалі – відзнака мужності, сили та героїзму наших військових, які, попри важкі поранення, не втратили сили духу ...”** / Олена Кругленя // Нар. армія. — 2018. — 1 листоп. (№ 44). — С. 8. *Йдеться про участь української команди з восьми ветеранів бойових дій у 43-му марафоні Морської піхоти США, який щороку проводиться у Сполучених Штатах. Головна мета марафону – віддати шану воїнам-захисникам. Зазначено, що цьогоріч команда України вже втретє представила Україну на одній із найбільших військово-спортивних подій США. Наші воїни подолали дистанції 42 км та 10 км забігу, виборовши вісім медалей.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5576-%2801-11-2018%29.pdf>

122. **Кучерява О.** **На очищення нашої землі від слідів ”руського мира” піде не одне десятиріччя** / Олександра Кучерява // Голос України. — 2018. — 8 листоп. (№ 211). — Електрон. ресурс. *Надано інформацію про вечірнє засідання сесії Верховної Ради України (ВР України) 6 листопада 2018 р. Розглянуто блок питань національної безпеки та оборони, серед яких чотири альтернативні законопроекти про протимінну діяльність. За результатами обговорення ухвалено законопроект № 9080-1, який започатковує ефективний механізм очищення української землі від наслідків російської агресії, зокрема, передбачено створення Національного центру гуманітарного розмінування під керуванням Кабінету Міністрів України (КМ України). Перший заступник Голови ВР України Ірина Геращенко наголосила на важливості ухвалення цього законопроекту та поінформувала, що до парламенту надійшов лист від міжнародних партнерів України, послів США та країн ЄС і НАТО на підтримку запровадження в Україні нового механізму протимінної діяльності. Ірина Геращенко також привернула увагу до так званих псевдовиборів на окупованих територіях Донбасу, запланованих на 11 листопада, та повідомила про результати засідання*

гуманітарної підгрупи Тресторонньої контактної групи (ТКГ) у Мінську.

Текст: <http://www.golos.com.ua/article/309771>

123. **Михальська В. Вчись у кращих: проект Кіровоградської обласної ради з підтримки ВПО** / В. Михальська // Місц. самоврядування. — 2018. — № 9 (верес.). — С. 73-77. *Йдеться про успішний досвід Кіровоградської обласної ради у впровадженні проекту "Побудуємо майбутнє разом!". Зокрема, висвітлено роботу зі складання проектної заявки для отримання фінансування від донора. Зазначено, що проект запропоновано до фінансування Європейській Комісії в рамках програми «Support to Conflict Affected Communities in Ukraine» (Підтримка уражених конфліктом громад в Україні). Метою проекту є створення належних умов для проживання осіб, які опинилися під впливом конфлікту в Україні.* Текст: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2018/september/issue-9/article-39271.html>

124. **Міщенко І. Мрія про новий власний дім потребує боротьби : громадські організації не розв'яжуть усіх проблем, якщо той, кому допомагають, займає пасивну позицію** / Іванка Міщенко // Уряд. кур'єр. — 2018. — 7 листоп. (№ 209). — С. 5. *Йдеться про проблеми реалізації затвердженої Сєверодонецькою міською радою програми інтеграції та адаптації внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у територіальну громаду. Зазначено, що саме на основі цієї програми вирішується велика кількість важливих питань. У програмі передбачено заходи у галузях культури, спорту й оздоровлення, зокрема, документ дає змогу належно організувати дистанційне навчання дітей з непідконтрольних територій та збільшувати кількість місць у дитячих садках. Наведено коментар завідувача сектору в Луганській області Міністерства у справах тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб Сергія Копилова.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/mriya-pro-novij-vlasnij-dim-potrebuye-borotbi/>

125. **На кримські заводи незаконно перекачували воду з Херсонської області** // Днепров. проспект. — 2018. — 17 окт. (№ 42). — С. 3. *За повідомленням постійного представника президента в АР Крим Бориса Бабіна, працівники СБУ в селі Василівка Новотроїцького району викрили схему незаконного постачання води з Херсонської області на територію окупованого Криму. Зазначено, що на півострів постачалась не питна вода, а мінералізована, так званий соляний концентрат, який збагачує Середній Сиваш необхідними хімічними елементами.*

126. **Нам доводиться одночасно, долаючи російську агресію, проводити реформи** / Прес-служба апарату Верхов. Ради України // Голос України. — 2018. — 3 листоп. (№ 208). — Електрон. ресурс. *Надано інформацію про зустріч Федерального канцлера ФРН Ангели Меркель в ході її візиту до України з Головою Верховної Ради України (ВР України) Андрієм Парубієм та лідерами парламентських фракцій і груп. В ході зустрічі Андрій Парубій зупинився на питанні будівництва газогону "Північний потік-2", який може нести розбалансування і ризик у питаннях енергетичної безпеки України і всього євроатлантичного простору. Голова ВР України висловив переконання, що "санкції проти Росії як об'єднана дія всіх європейських держав стали дуже потужним сигналом солідарності всього вільного світу з Україною" та подякував Ангелі Меркель "за гуманітарну підтримку, в тому числі й переселенцям, за участь у звільненні українських політв'язнів, які сьогодні є заручниками режиму Путіна, і за підтримку українських реформ". Андрій Парубій проінформував про діяльність парламенту у сфері законодавчого забезпечення процесу реформ в Україні, та звернувся до Ангели Меркель з проханням підтримати українську ініціативу – ухвалення на рівні Бундестагу до 85-ї річниці Голодомору рішення щодо визнання цієї трагедії геноцидом проти українського народу. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/309595>*

127. **Октябрьский В.** **”На фронте я собрал установку, с помощью которой воду из болота мы превращали в питьевую”** / Валерий Октябрьский ; беседу вел Игорь Осипчук // Факты и комментарии. — 2018. — 8–14 нояб. (№ 44). — С. 10. *Ветеран АТО Валерій Октябрьський з Києва в інтерв'ю розповів про те, як отримав кошти від держави на створення власного бізнесу й відкрив магазин із продажу питної води.* Текст: <https://www.pressreader.com/ukraine/fakty-i-kommentarii/20181108/>

128. **Олехнович А.** **Голова Вінницького осередку психологічної кризової служби Петро Вдовкін: ”На фронті він завжди рвався в гарячі точки, а приїхав – нікому не потрібен, односельчани скося дивляться, сім'я розпалася ... таких насправді сотні”** / Анастасія Олехнович // Нар. армія. — 2018. — 1 листоп. (№ 44). — С. 19. *Висвітлено діяльність відокремленого підрозділу Громадської організації ”Українська асоціація фахівців із подолання наслідків психотравмуючих подій” (Психологічної кризової служби) у Вінницькій області. Наведено коментарі керівника служби Петра Вдовкіна, який переконаний, що найдієвішою допомогою є повага та вдячність.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5576-%2801-11-2018%29.pdf>

129. **Пацера М.** **Крізь горнило війни і сваволю чинуш** / Микола Пацера // Вечір. Київ. — 2018. — 20 верес. (№ 38). — С. 12. *Подано інформацію про учасника антитерористичної операції на Сході України Павла Долинського із Києва, якому довелося воювати не лише з російсько-сепаратистськими військами на Донбасі, а й з армією чиновників за визнання його учасником бойових дій із наданням відповідного статусу.*

130. **Песчальніков С.** **”Хочеш вижити – перемагай!”** / Сергій Песчальніков, Вадим Корбовський ; бесіду вів Віктор Шевченко // Нар. армія. — 2018. — 1 листоп. (№ 44). — С. 18. *Подано матеріали бесіди з учасниками бойових дій з Івано-Франківщини Сергієм Песчальніковим та командиром батареї 44-ї артбригади Вадимом Карбовським, які після*

звільнення в запас важко звикали до мирного життя, але знайшли свої рецепти для успішного повоєнного буття. Вони зібрали навколо себе команду одностудців і зайнялися розробкою та здійсненням масштабного соціально-економічного проекту для фронтовиків. Мета проекту — побудова в сільській місцевості житлового містечка та виробничої бази з гарантованим працевлаштуванням для шестисот родин. Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/index.php/2018/11/04/hochesh-vyzhyty-peremagaj/>

131. **Повернутися з війни іноді важче, ніж узяти до рук зброю** // Голос України. — 2018. — 3 листоп. (№ 208). — Електрон. ресурс. *Йдеться про участь Першого заступника Голови Верховної Ради України (ВР України), Уповноваженого Президента України з мирного врегулювання ситуації в Донецькій та Луганській областях Ірина Геращенко у відкритті Veteran Hub – першого проекту для ветеранів та громадських організацій, які працюватимуть з українськими захисниками. Проект Veteran Hub стане майданчиком для комунікації ветеранських та громадських організацій, які займаються проблемами ветеранів. Зокрема, у Veteran Hub планують проводити презентації, лекції, дискусії та реалізовувати різноманітні проекти. Одна з важливих функцій Veteran Hub – підтримка процесу адаптації та інтеграції учасників бойових дій до мирного життя. У своєму виступі Ірина Геращенко наголосила на важливості психологічної та соціальної реабілітації ветеранів, та зазначила, що Російська Федерація (РФ) продовжує використовувати українську територію Донбасу як полігон для випробувань нових засобів організації ведення бою та нового озброєння. У заході також взяла участь заступник голови Комітету ВР України з питань охорони здоров'я Ірина Сисоєнко. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/309600>*

132. **Прокопенко М. Нові марафонські перемоги** / Марія Прокопенко // День. — 2018. — 2-3 листоп. (№ 198/199). — С. 8. *Йдеться про участь української команди, яка 28 жовтня бігла на 43-му Марафоні морської піхоти у Вашингтоні. Наші військові та ветерани отримали*

вісім відзнак: Олександр Дарморос, Андрій Бондарчук, Дмитро Полтавець та Юрій Козловський пробігли десятикілометрову дистанцію, Олександр Попруженко, Павло Чайка, Богдан Ушарук та Руслан Попов подолали "класичні" 42 кілометри. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/novi-marafonski-peremogy>

133. **Прокопенко М. "Принц Гаррі подав ідею, як повернутися до життя" : про тріумф української команди на "Іграх Нескорених" у Сідней** / Марія Прокопенко, Микола Сірук // День. — 2018. — 31 жовт. (№ 196). — С. 2. *Висвітлено інформацію про те, що українська збірна повернулася з Австралії, де з 20 до 27 жовтня відбувалися Invictus Games, спортивні змагання для військових і ветеранів із пораненнями, започатковані британським принцом Гаррі. Зазначено, що у загальному медальному заліку Україна посіла п'яте місце.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/prync-garri-podav-ideyu-yak-povernutysya-do-zhyttya>

134. **Россия уменьшила финансирование Донбасса: увольняют всех бюджетников** // ДС-експресс. — 2018. — 17 окт. (№ 42). — С. 3. *За словами заступника міністра з питань тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб Георгія Туки, на непідконтрольних Україні територіях Донецької та Луганської областей масово скорочують бюджетників – від двірників до працівників місцевих органів влади; також під скорочення потрапив медичний персонал в установах охорони здоров'я.*

135. **Сірук М. Про звичайних людей, які роблять незвичайні речі** / Микола Сірук, Наталія Пушкарук // День. — 2018. — 1 листоп. (№ 197). — С. 3. *Подано матеріали розмови з Надзвичайним і Повноважним послом України в Австралії Миколою Кулінічем. Основна тема розмови – важливість участі української команди в цьогорічних "Іграх нескорених" у Сідней та можливість проведення таких ігор в Україні.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planety/pro-zvychnyih-lyudey-yaki-roblyat-nezvychni-rechi>

136. **Смілянська А.** Дітей з окупованих територій не можна залишати в орбіті впливу російської виховної системи / Анна Смілянська // Голос України. — 2018. — 9 листоп. (№ 212). — Електрон. ресурс. *Йдеться про проблему залучення дітей з Криму та Донбасу до навчання на підконтрольній Україні території, що є важливим інструментом протидії російській агресії. Висвітлено ситуацію в анексованому Криму та на окупованій території Донбасу, де спостерігається тотальна мілітаризація суспільного життя та виховання у молодого покоління несприйняття всього українського. Наведено думки експертів, які радять терміново розпочати роз'яснювальну кампанію для абітурієнтів, які вступатимуть до вищих навчальних закладів наступного року.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/309857>

137. **Шуткевич О.** Потрійне щастя / Олеся Шуткевич // День. — 2018. — 2-3 листоп. (№ 198/199). — С. 19. *Йдеться про те, що повернувшись додому з антитерористичної операції зі Сходу України Володимир Сироватко разом зі своєю дружиною Надією всиновили трьох хлопчиків.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/potriyne-shchastya>

Міжнародний досвід вирішення конфлікту

Статті з періодичних видань

138. **Божич Ю.** Разорвать на атомы / Юрий Божич // Фокус. — 2018. — № 43 (26 окт.). — С. 22-25. *Розглянуто ймовірні наслідки заяви Президента США Дональда Трампа щодо можливого виходу США з договору про ліквідацію ракет середньої і меншої дальності, здатних нести ядерні боеголовки. Зазначено, що оприлюдненою причиною такої заяви є порушення Російською Федерацією (РФ) умов документа. Наголошено, що у разі розриву угоди "світ упритул наблизиться до ядерної війни".* Текст: <https://focus.ua/world/410369-razorvat-na-atomy.html>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

14 листопада 2018 р.